

MỤC LỤC

Bìa	
Trang phụ bài	
Mục lục.....	1
Ban cam kết là tác giả tạo ra sáng kiến.....	2
I. PHẦN MỞ ĐẦU	3
1. Bối cảnh của đề tài/giải pháp:	3
2. Lý do chọn đề tài/giải pháp:	3
3. Phạm vi và đối tượng nghiên cứu:	5
4. Mục đích nghiên cứu:	5
5. Điểm mới trong kết quả nghiên cứu:	5
II. PHẦN NỘI DUNG.....	6
1. Cơ sở lý luận	6
2. Thực trạng của vấn đề	8
3. Các biện pháp đã tiến hành để giải quyết vấn đề.....	9
4. Hiệu quả mang lại của sáng kiến	14
5. Khả năng ứng dụng và triển khai	15
6. Ý nghĩa của sáng kiến.....	15
III. PHẦN KẾT LUẬN.....	15
1. Những bài học kinh nghiệm.....	15
2. Những kiến nghị, đề xuất.....	15
3. Tài liệu tham khảo	16
Phục lục hình ảnh minh họa	17

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập- Tự do-Hạnh phúc

Củ Chi, ngày 30 tháng 01 năm 2024

BẢN CAM KẾT
là tác giả tạo ra sáng kiến kinh nghiệm

- Họ và tên: Trần Thị Ngọc Diệp.
- Đơn vị công tác: Trường mầm non Tân Thông Hội 2.

Tôi xin cam kết sáng kiến: “Biện ***pháp giúp trẻ 3-4 tuổi hứng thú với hoạt động tạo hình***”, là cá nhân tự sáng tác, căn cứ vào kinh nghiệm công tác của bản thân, điều kiện thực tế của lớp của trường, đặc điểm nhận thức của các cháu lớp Mầm 2 đang phụ trách năm học 2023-2024 tại trường mầm non Tân Thông Hội 2, có tham khảo các tài liệu gồm:

- Sách “Chương trình giáo dục mầm non”.
- Tài liệu tâm lý học trẻ mầm non.
- Thông tin Internet.
- Module mầm non 5: Đặc điểm phát triển thẩm mỹ, những mục tiêu và kết quả mong đợi ở trẻ mầm non về thẩm mỹ. (Tài liệu Bồi dưỡng thường xuyên).

Tôi cam kết không có sao chép, copy sáng kiến kinh nghiệm của các đồng nghiệp khác trong trường, trên các trang thông tin.

Nếu có sự sao chép, copy sáng kiến của cá nhân khác, Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Người cam kết

Trần Thị Ngọc Diệp

I. PHẦN MỞ ĐẦU:

1. Bối cảnh của đề tài/giải pháp:

Hoạt động tạo hình là một trong những hoạt động vô cùng hấp dẫn đối với trẻ mẫu giáo nó giúp trẻ tìm hiểu thêm và khám phá một cách sinh động những gì mà trẻ nhìn thấy trong thế giới xung quanh, với mỗi trẻ em nói chung trẻ Mầm non nói riêng đều có tâm hồn nhạy cảm với thế giới xung quanh. Thế giới xung quanh chứa đựng bao điều mới lạ, hấp dẫn. Trẻ em dường như bẩm sinh đều thích vẽ tranh, chỉ cần 1 tờ giấy trắng, mấy cây bút vẽ đều có thể khiến chúng vẽ nên được một thế giới đầy màu sắc cho riêng mình. Chính vì vậy việc giáo dục thẩm mỹ cần được bồi dưỡng ngay từ lứa tuổi mẫu giáo để ươm những tài năng nghệ thuật trong tương lai.

Nội dung hoạt động tạo hình trong trường mầm non là 1 phương tiện phát triển thẩm mỹ cho trẻ rất hữu hiệu. Thông qua hoạt động tạo hình giúp trẻ phát triển các chức năng tâm lý như khả năng tri giác các sự vật hiện tượng xung quanh, từ đó buộc trẻ phải tư duy và quá trình đó giúp phát triển óc tưởng tượng sáng tạo, ham muốn tạo ra cái đẹp. Đây là yếu tố cần thiết góp phần giúp trẻ phát triển toàn diện nhân cách.

2. Lý do chọn đề tài/Giải pháp:

Bác Hồ kính yêu đã dạy: "*Trẻ em như búp trên cành biết ăn, biết ngủ, biết học hành là ngoan*". Nhưng với trẻ ở lứa tuổi mầm non, nhất là trẻ ở lứa tuổi từ 3-4 tuổi, là lứa tuổi nhỏ không nhỏ, lớn không lớn, học ở đây là trẻ học những gì? Học như thế nào để hình thành nhân cách toàn diện cho một con người sau này của trẻ, đúng theo yêu cầu mục tiêu Chương trình Giáo dục mầm non của Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định.

Phát triển thẩm mỹ là một trong năm lĩnh vực giáo dục toàn diện cho trẻ mầm non. Trong chương trình giáo dục mầm non, giáo dục thẩm mỹ cho trẻ được tiến hành thông qua nhiều hoạt động mà âm nhạc và tạo hình được coi là hoạt động chiếm ưu thế.

Tạo hình là hoạt động tạo ra cái đẹp trong cuộc sống và trong nghệ thuật bằng ngôn ngữ, phương tiện tạo hình. Đó là sự kết hợp hài hòa giữa đường nét - màu sắc- hình khối và bố cục trong không gian.

Trẻ Mầm non có tâm hồn nhạy cảm với thế giới xung quanh bởi thế giới xung quanh chứa đựng bao điều mới lạ hấp dẫn. Trẻ thường tỏ ra dễ xúc cảm với cảnh vật xung quanh, trẻ dễ bị cuốn hút trước cảnh vật có nhiều màu sắc. Một bông hoa đẹp, một bức tranh sinh động, một đồ chơi ngộ nghĩnh cũng có thể gây cảm xúc cho trẻ, làm cho trẻ say sưa ngắm nhìn. Với đặc điểm như vậy nên năng khiếu nghệ thuật thường được nảy sinh ngay từ tuổi ấu thơ. Chính vì vậy với tôi trẻ cần phải được ươm mầm năng khiếu nghệ thuật từ lúc ban đầu. Vì vậy tôi thấy: "Hoạt động tạo hình" ở lứa tuổi mầm non vô cùng quan trọng trong việc cung cấp những biểu tượng đẹp, cái hay, cái đẹp ban đầu cho trẻ và giúp trẻ thỏa mãn nhu cầu tạo ra cái đẹp. Cho trẻ làm quen với những đường nét, biểu tượng tạo hình ngay từ tuổi mầm non là một việc rất cần thiết vì đó chính là cơ hội tốt để giúp trẻ hình thành một hoạt động học tập mang tính nghệ thuật, ở đó trẻ sử dụng ngôn ngữ đặc trưng riêng của nó: màu sắc, hình khối, đường nét, bố cục để phản ánh, miêu tả, từ đó giúp trẻ nhận thức thế giới xung quanh và phản ánh thế giới thông qua các hình tượng nghệ thuật để sau này trẻ vững vàng tự tin hơn khi tiếp nhận những kiến thức, kỹ năng khó hơn của hoạt động tạo hình những giai đoạn tiếp theo. Thế nhưng trong quá trình dạy trẻ hoạt động tạo hình, đây là hoạt động khó đối với trẻ 3 tuổi, đòi hỏi trẻ phải tập trung quan sát, chú ý và có kỹ năng vì tạo hình mang tính ước lượng, luật xa gần trong tạo hình, để giúp trẻ phát triển óc quan sát, trí tưởng tượng, có được những ý tưởng phong phú sau đó trẻ mới có thể tái tạo, sáng tạo lại những gì trẻ thấy, trẻ tưởng tượng ra, mà trẻ mong muốn tạo ra cái đẹp quanh trẻ thì vấn đề không thể thiếu được ở đây đó là: Phải truyền thụ những kiến thức, kỹ năng cơ bản ban đầu về tạo hình mà giáo viên là trung gian cần cung cấp đến cho trẻ. Do đó, giáo viên cần phải tìm tòi, khám phá, nghiên cứu để khơi gợi những nội dung, đề tài, ý tưởng tạo hình phù hợp lứa tuổi mang đến cho trẻ, sao cho trẻ cảm

thấy đơn giản, gần gũi mà lại dễ hiểu, phù hợp khả năng hoạt động của trẻ mẫu giáo “*Học mà chơi, chơi mà học*”, như vậy giờ hoạt động tạo hình mới có hiệu quả. Nhưng để đạt được hiệu quả thì giáo viên phải tìm ra phương pháp, môi trường tạo hình phong phú, đa dạng, mới lạ, hấp dẫn, sáng tạo giúp trẻ tiếp thu kiến thức, kỹ năng tạo hình một cách dễ dàng nhất, đơn giản nhất, qua đó để trẻ được hoạt động một cách hứng thú, tích cực, sáng tạo. Từ những lý do trên mà tôi đã tìm ra một số biện pháp giúp trẻ hứng thú với “hoạt động tạo hình” với mong muốn được hoạt động với bút màu, giấy vẽ, đất nặn, kéo, keo để được cắt xé vò dán tạo ra những sản phẩm đẹp do chính trẻ làm ra.

Đối với hoạt động tạo hình, là một hoạt động tĩnh, thụ động, dễ nhàm chán không gây hứng thú với trẻ 3- 4 tuổi, bên cạnh đó trẻ 3 tuổi chưa có kiến thức, kỹ năng cơ bản về tạo hình nên việc hướng dẫn một hoạt động tạo hình cho trẻ còn gặp khó khăn và mất nhiều thời gian, bản thân trẻ ngồi lâu cũng không thích. Vì vậy chúng ta cần phải làm gì để tổ chức hoạt động tạo hình ở mẫu giáo 3-4 tuổi không còn nặng nề, không nhàm chán, gây hứng thú, thích tham gia hoạt động tạo hình. Nên tôi đã mạnh dạn chọn đề tài sáng kiến “***Biện pháp giúp trẻ 3-4 tuổi hứng thú với hoạt động tạo hình***” nghiên cứu trong năm học này.

3. Phạm vi và đối tượng nghiên cứu:

Đề tài “***Biện pháp giúp trẻ 3-4 tuổi hứng thú với hoạt động tạo hình***” được thực hiện tại lớp Mầm 2, trường mầm non Tân Thông Hội 2.

4. Mục đích nghiên cứu:

Trên cơ sở hệ thống hóa một số vấn đề lý luận và khảo sát thực trạng phát triển thẩm mỹ trong hoạt động tạo hình của trẻ 3 – 4 tuổi, Tôi mong muốn tìm ra các giải pháp, các hoạt động căn cứ vào mục tiêu, nội dung hoạt động tạo hình (Căn cứ vào Chương trình Giáo dục mầm non) nhằm giúp trẻ 3 - 4 tuổi hoạt động tạo hình hứng thú, ham muốn tái tạo, sáng tạo ra cái đẹp mà không nhàm chán.

5. Điểm mới trong kết quả nghiên cứu:

Các giải pháp được thực hiện trong sáng kiến này được tích lũy kinh nghiệm trong 10 năm dạy các cháu 3-4 tuổi và căn cứ đặc điểm nhận thức thẩm mỹ, nhu cầu khả năng hoạt động tạo hình của trẻ lớp tôi đang phụ trách trong năm học 2023-2024.

Sáng kiến này luôn được sự quan tâm của Ban giám hiệu, sự hỗ trợ kịp thời của bộ phận chuyên môn, phối hợp tốt với giáo viên ở lớp, và có sự đồng thuận của phụ huynh, Sáng kiến “***Biện pháp giúp trẻ 3-4 tuổi hứng thú với hoạt động tạo hình***” sẽ đạt hiệu quả cao nếu giáo viên chịu khó sưu tầm thêm nhiều nguyên vật liệu mở, thiết kế các mẫu tạo hình, đồ dùng, đồ chơi và các con rối cho trẻ củng cố, luyện tập trong giờ học, giờ vui chơi trong góc tạo hình hàng ngày.

II. PHẦN NỘI DUNG:

1. Cơ sở lý luận:

Giáo dục mầm non là nền tảng đầu tiên trong hệ thống giáo dục quốc dân, là nấc thang đầu tiên của chặng đường giáo dục nhân cách con người. Chính vì vậy giáo dục mầm non đóng vai trò hết sức quan trọng, người giáo viên có vai trò rất quan trọng trong việc xây nền móng trong việc đào tạo giáo dục những chủ nhân tương lai của đất nước.

Con người sinh ra không phải ai cũng đã có sẵn trong mình những năng khiếu thẩm mỹ, cũng không ai cũng có những tài năng bên mình, mà phải đòi hỏi thông qua giáo dục và hoạt động thì từ đó những tài năng và năng lực đó mới được bộc lộ và phát triển. Nhất là đối với trẻ nhỏ, việc học của trẻ không phải đơn thuần là đưa trẻ vào một khuôn phép chặt chẽ, mà học của trẻ ở đây thông qua chơi “*trẻ chơi mà học, học mà chơi*”. Vì thế, đứng trước những thuận lợi và không ít những khó khăn tôi luôn cố gắng tìm tòi để lựa chọn những giải pháp, hình thức tổ chức thích hợp giúp tất cả trẻ đều hứng thú và tích cực tham gia hoạt động tạo hình.

Như chúng ta đã biết, ngay từ nhỏ trẻ đã có phản xạ với cái đẹp bằng những biểu hiện như: hướng mắt về ánh sáng, thích ngắm những vật có màu sắc rực rỡ nổi bật, trẻ bắt đầu có ý thích ngắm nhìn các bức tranh, những hình ảnh ngộ nghĩnh và

đa dạng, tuy nhiên trẻ chưa thể nhận thức hiểu biết, phát hiện ra cái đẹp của những tác phẩm ấy. Điều đó có thể nói rằng, trẻ luôn có những xúc cảm rất đặc biệt với những sự vật hình tượng xung quanh, nó mang lại cảm xúc và ấn tượng mạnh đối với trẻ thôi thúc trẻ muốn khám phá và muốn tái tạo lại sáng tạo ra cái đẹp. Tuy nhiên đối với trẻ nhỏ, sự kiên trì và khả năng chú ý của chúng chưa được tốt nên cũng dễ dẫn đến sự nhàm chán và không hào hứng với công việc được giao trong một thời gian ngắn, và chính người lớn chúng ta cũng không thể nào ép buộc trẻ hoàn thành nhiệm vụ được, xuất phát từ những đặc điểm đó để hướng dẫn trẻ đi vào một hoạt động tạo hình, tôi không yêu cầu trẻ thực hiện ngay. Vì như thế sẽ làm cho một giờ hoạt động khô khan và không đạt ở trẻ sự hứng thú tích cực, mà đặc biệt với sự áp dụng chương trình giáo dục mầm non theo quan điểm lấy trẻ là trung tâm, nó đòi hỏi một giờ hoạt động phải nhẹ nhàng và chủ động trên trẻ nhiều hơn trong đó người giáo viên chỉ là người định hướng gợi mở ý tưởng cho trẻ.

Trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi lĩnh hội các kiến thức, kỹ năng về tạo hình qua thao tác bằng tay, quan sát trải nghiệm để tái tạo. Khả năng trẻ hiểu các đường nét, màu sắc biểu tượng liên quan về tạo hình trong giai đoạn tiền thao tác được phát hiện qua quan sát, tư duy, trải nghiệm thực hành hàng ngày.

Theo chương trình giáo dục mầm non, mục tiêu phát triển thẩm mỹ của trẻ 3-4 tuổi là hướng dẫn một số hiểu biết ban đầu về các nét vẽ nguệch ngoạc và màu sắc cơ bản trong tạo hình. Do đó, ở giai đoạn này, trẻ phân biệt được các màu đỏ, xanh, vàng, trắng, đen, và nhận biết được các hình tròn, vuông, tam giác; trẻ mẫu giáo 3 – 4 tuổi lấy mình “ làm chuẩn” khi định hướng trong không gian. Dưới sự hướng dẫn của người lớn, trẻ bắt đầu định hướng đúng tay trái, tay phải của mình thông qua hoạt động như: ăn cầm muỗng tay phải, vịnh chén tay trái; cầm bút, cầm kéo tay phải, vịnh giấy cầm giấy tay trái,... Những định hướng khác của không gian đằng trước, đằng sau, phía trên, phía dưới cũng được xác định dựa vào bản thân. Đối với

trẻ việc xác định được các định hướng trong không gian, giúp trẻ mẫu giáo bé dễ dàng hơn khi lĩnh hội luật xa- gần trong tạo hình.

Ví dụ: Khi “vẽ đàn bướm bay” trẻ biết vẽ phía trên trang giấy là xa vẽ con bướm nhỏ, vẽ phía dưới trang giấy ở gần thì vẽ bướm to hơn; hoặc “ Dán thuyền trên biển” trẻ biết sắp xếp dán thuyền phía trên trang giấy là thuyền ở xa dán nhỏ, ở phía dưới trang giấy ở gần dán thuyền to. Với trẻ mẫu giáo hoạt động chủ đạo là hoạt động vui chơi, học mang tính chất “*Học mà chơi, chơi mà học*”. Trẻ rất hiếu động tò mò, ham muốn học hỏi, tìm hiểu thế giới xung quanh. Trẻ thực sự học trong khi chơi để lĩnh hội các khái niệm ban đầu hoặc các tri thức tiền khoa học. Chương trình chăm sóc giáo dục mầm non trẻ 3-4 tuổi tạo cơ hội cho trẻ hoạt động, học bằng hành, giải quyết vấn đề, trải nghiệm tìm tòi, khám phá xuất hiện..., giúp trẻ phát triển nhận thức, thẩm mỹ, ngôn ngữ, tư duy, phát triển các kỹ năng thực hành, giao tiếp ứng xử, có thể tạo ra cái đẹp, nhất là thông qua hoạt động tạo hình.

Hoạt động tạo hình của trẻ chưa phải là một hoạt động sáng tạo thực thụ. Quá trình hoạt động và sản phẩm tạo hình của trẻ thể hiện các đặc điểm của một nhân cách đang hình thành, Hoạt động tạo hình của trẻ không nhằm mục đích tạo ra nên những sản phẩm nhằm phục vụ xã hội. Một đặc điểm tâm lý tạo nên vẻ hấp dẫn riêng trong sản phẩm hoạt động tạo hình của trẻ đó là tính không chủ định, do đó trẻ thường rất thích thú và hài lòng với tất cả sản phẩm do mình tạo ra.

2. Thực trạng của vấn đề:

2.1. Thuận lợi

Môi trường, cơ sở vật chất trường lớp khang trang, trang thiết bị đầy đủ đáp ứng mục tiêu phát triển thẩm mỹ cho trẻ qua hoạt động tạo hình.

Luôn nhận được sự quan tâm của Ban giám hiệu, của Lãnh đạo phòng Giáo dục và Đào tạo, của Lãnh đạo địa phương..

Đa số các cháu ngoan, lễ phép, đi học chuyên cần.

2.2. Khó khăn:

Hoạt động tạo hình là một hoạt động mang tính năng khiếu, thẩm mỹ, đòi hỏi sự khéo léo, chịu khó, kiên trì, nhân nại nên việc hướng dẫn trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi thực hiện tạo hình gặp nhiều khó khăn như: các khớp ngón tay, cổ tay, các cơ bàn tay còn vụng về.

Đa số phụ huynh là công nhân, nông dân, buôn bán không có nhiều thời gian để phối hợp hướng dẫn các kỹ năng cơ bản của hoạt động tạo hình như cách cầm muỗng, cầm bút, nhận biết màu sắc, hình dạng gần gũi trong cuộc sống xung quanh còn gặp khó khăn.

3. Các biện pháp đã tiến hành để giải quyết vấn đề:

Như chúng ta đã biết: “Phát triển thẩm mỹ cho trẻ thông qua hoạt động tạo hình là hoạt động đòi hỏi năng khiếu, thời gian hoạt động dài, trẻ dễ nhàm chán”. Do đó, việc tổ chức giờ học, vui chơi, khám phá trong trường mầm non phải vận dụng nhiều biện pháp, giải pháp phù hợp giúp trẻ tiếp thu, lĩnh hội tốt những hình thức hoạt động tạo hình như: vẽ, nặn, xé dán, ghép, ...theo như kết quả mong đợi của Chương trình giáo dục mầm non cho trẻ 3-4 tuổi.

Trong quá trình tổ chức hoạt động tạo hình cho trẻ 3-4 tuổi, giáo viên cần lưu ý đặc điểm phát triển thẩm mỹ của trẻ. Làm thế nào để giúp trẻ hứng thú với hoạt động tạo hình là vấn đề tôi quan tâm và tôi đã tìm ra những biện pháp cụ thể như sau:

❖ Biện pháp 1: Chuẩn bị đồ dùng học cụ cho hoạt động tạo hình:

Như chúng ta đã biết đặc điểm phát triển tư duy của mẫu giáo bé đang chuyển từ tư duy trực quan hành động sang tư duy trực quan hình ảnh. Do đó, đồ dùng học cụ là phương tiện trực quan sinh động hấp dẫn trẻ tạo hứng thú, gợi nhiều ý tưởng giúp trẻ tham gia tích cực trong hoạt động tạo hình, để trẻ tái tạo lại những đồ dùng đồ chơi được quan sát, tư duy. Đồ dùng học cụ không cần phải mua, hay làm công phu tốn kém mà chỉ cần tận dụng những nguyên vật liệu thải bỏ sẵn có như: muỗng nhựa, hạt hạt, vỏ sò, hộp giấy, chai nước ngọt, lá khô,... để tạo ra những đồ dùng

học tập ngộ nghĩnh phong phú hấp dẫn lạ mắt có nội dung gần gũi với cuộc sống của trẻ phù hợp với từng chủ đề, đề tài đang dạy.

Ví dụ: Tôi dùng muống nhựa làm chuồn chuồn hoặc dùng màu nước vẽ khuôn mặt bé gái gắn tóc bằng len màu, len quần làm con gà, vỏ sò làm cá, cua, bìa cat tông tô màu làm mây, ông mặt trời, con cua, con cá làm từ lá khô... Như vậy sẽ làm cho trẻ hứng thú chú ý trong giờ học tạo được sự hấp dẫn lôi cuốn trẻ tập trung vào giờ học. (Hình 1)

❖ ***Biện pháp 2: Tổ chức giờ hoạt động tạo hình***

Đặc điểm cơ bản của hoạt động tạo hình trẻ mầm non đó là trẻ đầu tuổi mẫu giáo là ở thời kỳ tiền tạo hình và giai đoạn của sơ đồ tạo hình khi trẻ vẽ thường tập trung chú ý, nỗ lực hiểu hơn về sự vận động để biến đổi các đường nét và tạo nên các hình thù. Các kỹ năng tạo hình của trẻ 3-4 tuổi ở mức độ đơn giản. Trẻ có thể vẽ tương đối chuẩn xác các hình hình học (tròn, vuông, tam giác) và rất tích cực, linh hoạt vận dụng phương thức vẽ các hình cơ bản này để thể hiện các sự vật đơn giản mà trẻ quan sát được trong môi trường xung quanh (Ví dụ: trẻ vẽ con gà bằng hai hình tròn làm đầu và thân, các nét xiên vẽ chân, các ngón chân). Trong tranh vẽ, trẻ bắt đầu chú ý đến vai trò màu sắc như một dấu hiệu làm đẹp cho bức tranh nhưng chưa biết cách tô màu cho phù hợp đối tượng (Ví dụ: Trẻ tô màu gia đình bé, tô màu ông mặt trời màu xanh, mặt nước màu hồng). Trẻ phân biệt và có thái độ khác nhau với màu sắc, qua màu sắc để thể hiện thái độ tình cảm của mình với đối tượng miêu tả (ví dụ: màu đáng yêu đỏ, màu cam, vàng, xanh lam sáng, xanh lục để tô màu nhân vật trẻ yêu thích, nhân vật trẻ ghét thì tô màu đen, tím, nâu). Các sự vật miêu tả thường trong không gian hai chiều trên một trang giấy vẽ, thể hiện tính nhịp điệu trong sự sắp xếp lặp đi lặp lại các sự vật đơn lẻ cùng loại trên khắp bề mặt tờ giấy (ví dụ: vẽ những quả trên cành cây, vẽ mưa hoặc xếp chuỗi hạt

Qua đặc điểm cơ bản của hoạt động tạo hình trẻ 3-4 tuổi, thông qua hoạt động học tạo hình trẻ được cung cấp, truyền thụ các khái niệm, biểu tượng cơ bản về đường nét, chuẩn màu sắc, hình dạng, kích thước, định hướng trong không gian

cho trẻ một cách có hệ thống, khoa học, từ dễ đến khó, từ đơn giản đến phức tạp. Thiết kế một hoạt động học tạo hình chặt chẽ theo trình tự rõ ràng gồm cung cấp kỹ năng mới, củng cố kỹ năng cũ; và tạo điều kiện cho trẻ trải nghiệm) cụ thể như:

Ví dụ: Giờ hoạt động nặn, với đề tài “ Nặn quả tròn- dài” như chùm nho, nhãn, quả me,...ngoài chuẩn bị dụng cụ giờ học đất nặn, bảng nặn, khăn lau tay, cô giáo cung cấp kỹ năng xoay tròn, lăn dài,.. để tạo hứng thú cho trẻ tạo ra sản phẩm đẹp giáo viên chuẩn bị nguyên vật liệu mở như cành cây thật cắm vào chậu cho trẻ gắn lên cây hay cành lá cây thật cho trẻ gắn làm cuốn, lá trưng bày trên đĩa,... Hay giờ hoạt động xé dán, với đề tài “ Dán thuyền trên biển” không chỉ chuẩn bị giấy màu, giấy-keo dán mà cô chuẩn bị thêm lá cây khô, bút sáp, màu nước, cọ vẽ để sau khi trẻ xé dán những chiếc thuyền sử dụng các nguyên vật liệu khác mà cô giáo đã chuẩn bị như bút sáp, màu nước, đất nặn vẽ mây, ông mặt trời, nước, chim bay tạo cho bố cục bức tranh thêm sinh động,...

Trong các tiết dạy, tôi đã vận dụng một cách sáng tạo các phương pháp trực quan, phương pháp dùng lời, phương pháp luyện tập, và sử dụng nhiều nguyên vật liệu mở giúp trẻ nắm vững, nhớ lâu các kỹ năng được cô giáo truyền đạt.

"Hoạt động tạo hình " là hoạt động học mang tính năng khiếu đòi hỏi nhiều thời gian cho trẻ trải nghiệm, luyện tập vì thế việc dạy trẻ trong giờ học thôi vẫn chưa đủ mà cần phải được cho trẻ hoạt động ở mọi lúc mọi nơi, và lồng ghép trong các hoạt động khác trong ngày.

❖ ***Biện pháp 3: Các hoạt động khác giúp trẻ có cơ hội phát triển hoạt động tạo hình.***

Hoạt động giáo dục nhận thức: thông qua hoạt động làm quen với toán trẻ được củng cố, ôn luyện, nhớ tên gọi, nhận biết, phân biệt các hình dạng, màu sắc trong tạo hình, giúp phát triển thẩm mỹ cho trẻ, từ đó trẻ ghi nhớ sâu sắc các biểu tượng toán học xung quanh trẻ làm nguyên liệu tạo hình tái tạo lại các sự vật mà trẻ tư duy.

Ví dụ: “Vẽ ngôi nhà” trẻ biết vẽ hình vuông làm thân nhà, mái nhà là hình tam giác, các cửa sổ hình vuông hoặc hình tròn, cửa vào là hình chữ nhật, hay “Vẽ xe ô tô tải” trẻ biết vẽ hình vuông làm đầu xe, hình chữ nhật thùng xe, vẽ hình tròn làm bánh xe...Đồng thời, từ làm quen với toán giúp trẻ xác định bố cục được bức tranh trong động hoạt tạo hình từ củng cố về định hướng trong không gian, trẻ xác định tay phải – tay trái một cách chính xác như: tay trái cố định vở, cầm giấy, tay phải cầm bút vẽ, tô màu, cầm kéo cắt hoặc xé giấy, phết hồ,...

Làm quen với tác phẩm văn học: khi củng cố cuối hoạt động trẻ có cơ hội bộc lộ cảm xúc thông qua hoạt động tạo hình, đó là “tô màu nhân vật trẻ thích”, lúc này trẻ miêu tả cảm xúc của mình bằng màu sắc tạo hình như nhân vật trẻ yêu thích được tô các đỏ-xanh-vàng, còn nhân vật trẻ không thích thì được trẻ miêu tả lại bằng các màu đen- nâu-xám...

Ví dụ: trong chuyện “Cô bé quàng khăn đỏ” trẻ tô màu đỏ- xanh cho cô bé vì trẻ thương cô bé quàng khăn đỏ và tô màu đen cho con chó sói vì chó sói hung dữ...

Tóm lại, qua một số hoạt động học trong trường mầm non mỗi ngày cũng là biện pháp tích cực giúp trẻ phát triển thẩm mỹ, vừa cung cấp kiến thức vừa cung cấp kỹ năng về tiền tạo hình cho trẻ 3-4 tuổi. (Hình 2)

❖ **Biện pháp 4: Tổ chức hoạt động vui chơi.**

Khi trẻ tham gia chơi cùng bạn bè trong lớp theo từng trò chơi. Đây là cơ hội cho trẻ vừa được ôn luyện kỹ năng đã học, vừa có điều kiện thỏa sức tái tạo sáng tạo ra các sản phẩm tạo hình theo ý thích.

Ví dụ: Trong hoạt động chơi góc tạo hình cô chia nhiều nhóm nhỏ như nhóm tạo hình bằng hạt hạt sẽ tạo ra các con vật, đồ chơi theo mẫu có sẵn: con chó, con mèo, con gà, bông hoa, thiệp, còn nhóm tạo hình bằng đất nặn, sẽ tạo ra con gà, con vịt, bông hoa, hoa củ quả. Riêng nhóm tạo hình bằng giấy thủ công, lá hoa khô sẽ tạo ra được sản phẩm đa dạng phong phú hơn đó là con cá, con rùa, con cua, ngôi nhà, xe ô tô, trang trí đường viền...

Mỗi ngày thông qua hoạt động vui chơi, giáo viên phát hiện được năng khiếu của trẻ để bồi dưỡng thêm, vừa củng cố các kiến thức, kỹ năng tạo hình một cách tự nhiên không gò bó, hay áp đặt, mà trẻ rất thích thú hào hứng tham gia một cách tích cực. (Hình 3)

❖ ***Biện pháp 5: Tổ chức hoạt động ngoài trời***

Hoạt động khám phá thiên nhiên, trẻ cũng được củng cố, hay cung cấp thêm về màu sắc, kích thước tự nhiên trong thiên nhiên như màu sắc của cây xanh, của hoa – quả - lá- cây mà trẻ được quan sát, được tự tìm hiểu khám phá, trẻ sẽ ghi nhớ khắc sâu hơn, khi đó tham gia giờ hoạt động tạo hình hay chơi góc tạo hình trẻ lựa chọn màu sắc để di màu, xé dán cũng gần với thực tế hơn mà không cần cô gọi mở hoặc khi vẽ, nặn, xé một đối tượng trẻ tự biết cân nhắc về kích thước tương đối với thực tế.

Ví dụ: khi nặn quả tròn trẻ biết nặn quả cam to hơn - quả quýt, quả quýt to hơn quả nhãn, ...

❖ ***Biện pháp 6: Tuyên truyền kiến thức đến phụ huynh về hoạt động tạo hình cho trẻ***

Bên cạnh, tổ chức các hoạt động giờ học, hoạt động vui chơi, hoạt động ngoài trời để giúp trẻ phát triển thẩm mỹ thông qua hoạt động tạo hình ở trường mầm non, giáo viên còn phối hợp cùng phụ huynh cùng luyện tập các kỹ năng phát triển thẩm mỹ cho trẻ.

Để giúp phụ huynh hiểu được hoạt động ở trường mầm non. Tôi tổ chức họp phụ huynh lớp đầu năm vào đầu tháng tháng 10, để tuyên truyền đến phụ huynh các hoạt động học, hoạt động chơi giúp hình thành và phát triển 5 mặt: thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, thẩm mỹ, tình cảm và kỹ năng xã hội và nhất là khả năng nhận thức của trẻ đầu năm để phụ huynh biết. Qua đó, cô có kế hoạch phối hợp cùng phụ huynh luyện tập và củng cố, tiếp theo ở nhà những kỹ năng cô đã cung cấp ở trường.

Để giúp trẻ phong phú màu sắc, giàu hình tượng, biểu tượng giúp trẻ có nhiều màu sắc trong hoạt động tạo hình. Nhiệm vụ chính của việc phát triển thẩm mỹ cho trẻ giai đoạn này cha mẹ làm cầu nối tiếp tục mở rộng ý tưởng, khơi gợi ý tưởng, niềm say mê, mong muốn tạo ra cái đẹp, tạo cơ hội cho con trải nghiệm, là cùng con tạo ra cái đẹp, như vẽ, nặn, xé dán, xếp hình cùng con trẻ.

Phụ huynh cần thường xuyên trò chuyện với bé: bé hoạt động tạo hình bằng cách quan sát, trải nghiệm những hình dạng, màu sắc, biểu tượng trên các sản phẩm “Bé là họa sĩ” của thiết bị trường học dành cho trẻ mẫu giáo.

Phụ huynh hãy lắng nghe, trả lời những thắc mắc, những câu hỏi của con trẻ và cùng con trải nghiệm thực hành tô, vẽ, xé dán, xếp hình, ... với trẻ em trong gia đình, nhằm nâng cao kỹ năng và năng lực thực hành cho những bé yêu của mình, đừng cấm con trẻ không được làm thế này hay không được làm thế kia.

Hình thức tuyên truyền: trao đổi, phối hợp với phụ huynh giờ đón và trả trẻ, thông tin trên bảng tuyên truyền của lớp được phụ huynh quan tâm và hưởng ứng tốt.

4. Hiệu quả mang lại của sáng kiến:

Sau khi thực hiện các biện pháp nêu trên, tôi nhận thấy trẻ được cung cấp và tiếp thu nhiều kiến thức, kỹ năng tiền tạo hình, trẻ tham gia tích cực, hứng thú hoạt động tạo hình.

Kết quả đạt được như sau:

+ 98% phụ huynh có nhận thức nắm được chương trình giáo dục mầm non nhằm giúp trẻ phát triển năm lĩnh vực: thể chất, nhận thức, thẩm mỹ, ngôn ngữ; Tình cảm và quan hệ xã hội. Đặc biệt là lĩnh vực phát triển thẩm mỹ trong hoạt động tạo hình, làm nền tảng cho việc học ở tiểu học, ở các cấp học tiếp theo và việc học suốt đời trong tương lai của trẻ.

+ 100% cháu hứng thú, tích cực tham gia hoạt động tạo hình.

+ Đa số cháu ngồi học và cầm bút, cầm muống đúng tư thế.

+ Cháu nhận biết, phân biệt được màu sắc, hình dạng trong tranh vẽ với tự nhiên.

5. Khả năng ứng dụng và triển khai:

“Biện pháp giúp trẻ 3-4 tuổi hứng thú với hoạt động tạo hình” được áp dụng thành công tại lớp Mầm 2 có thể triển khai nhân rộng trong tổ mầm, và các tổ khác trong trường và các trường trong huyện bằng cách nâng cao yêu cầu của từng đề tài cho phù hợp đặc điểm nhu cầu, khả năng thực tế của trẻ theo từng lứa tuổi.

6. Ý nghĩa của sáng kiến:

Sáng kiến kinh nghiệm “Biện pháp giúp trẻ 3-4 tuổi hứng thú với hoạt động tạo hình”, đã mang lại cho các cháu lớp Mầm 2 có được một số kiến thức, kỹ năng tiền tạo hình, góp phần phát triển tốt về lĩnh vực phát triển thẩm mỹ.

III. PHẦN KẾT LUẬN:

1. Những bài học kinh nghiệm:

Với những kết quả đạt được, tôi rút ra bài học kinh nghiệm như sau:

Giáo viên phải tâm huyết kiên trì vận động, tuyên truyền, phối hợp đối với phụ huynh, chịu khó, gần gũi, quan tâm đối với trẻ..

Giáo viên cần lựa chọn đưa ra các biện pháp phù hợp giúp trẻ tham gia tích cực các hoạt động học, luyện tập. Vận dụng tốt các biện pháp vào hoạt động tạo hình.

Tạo điều kiện cho trẻ được trải nghiệm vào các hoạt động tạo hình một cách tự do, tự nguyện và phù hợp sở thích của trẻ.

Tổ chức các hoạt động hợp lý giúp phát thẩm mỹ trong hoạt động tạo hình cho trẻ. Nên theo dõi sự phát triển, hứng thú của trẻ thường xuyên,

Sửa sai kịp thời khi trẻ nhận biết, phân biệt sai về hình dạng, màu sắc, hình tượng, định hướng trong không gian.

Động viên trẻ mạnh dạn, tự tin tái tạo, sáng tạo cái đẹp xung quanh trẻ.

Kiên trì, có giải pháp luyện tập riêng cho trẻ tiếp thu còn chậm trong hoạt động tạo hình.

2. Những kiến nghị, đề xuất:

Nhà trường tiếp tục tạo điều kiện cho giáo viên tham quan học tập các lớp nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ.

Tiếp tục trang bị bổ sung đồ dùng phục vụ cho trẻ trong việc tổ chức các hoạt động tạo hình.

Tổ Mầm non tiếp tục tổ chức các chuyên đề giúp cho đội ngũ giáo viên có điều kiện tham gia nhằm nâng cao chất lượng chăm sóc giáo dục trẻ tại đơn vị.

3. Tài liệu tham khảo:

- Sách “Chương trình giáo dục mầm non”.
- Tài liệu tâm lý học trẻ mầm non.
- Thông tin trên Internet.
- Module mầm non 5: Đặc điểm phát triển thẩm mỹ, những mục tiêu và kết quả mong đợi ở trẻ mầm non về thẩm mỹ.(Tài liệu Bồi dưỡng thường xuyên).

Xét duyệt của đơn vị

Hiệu trưởng

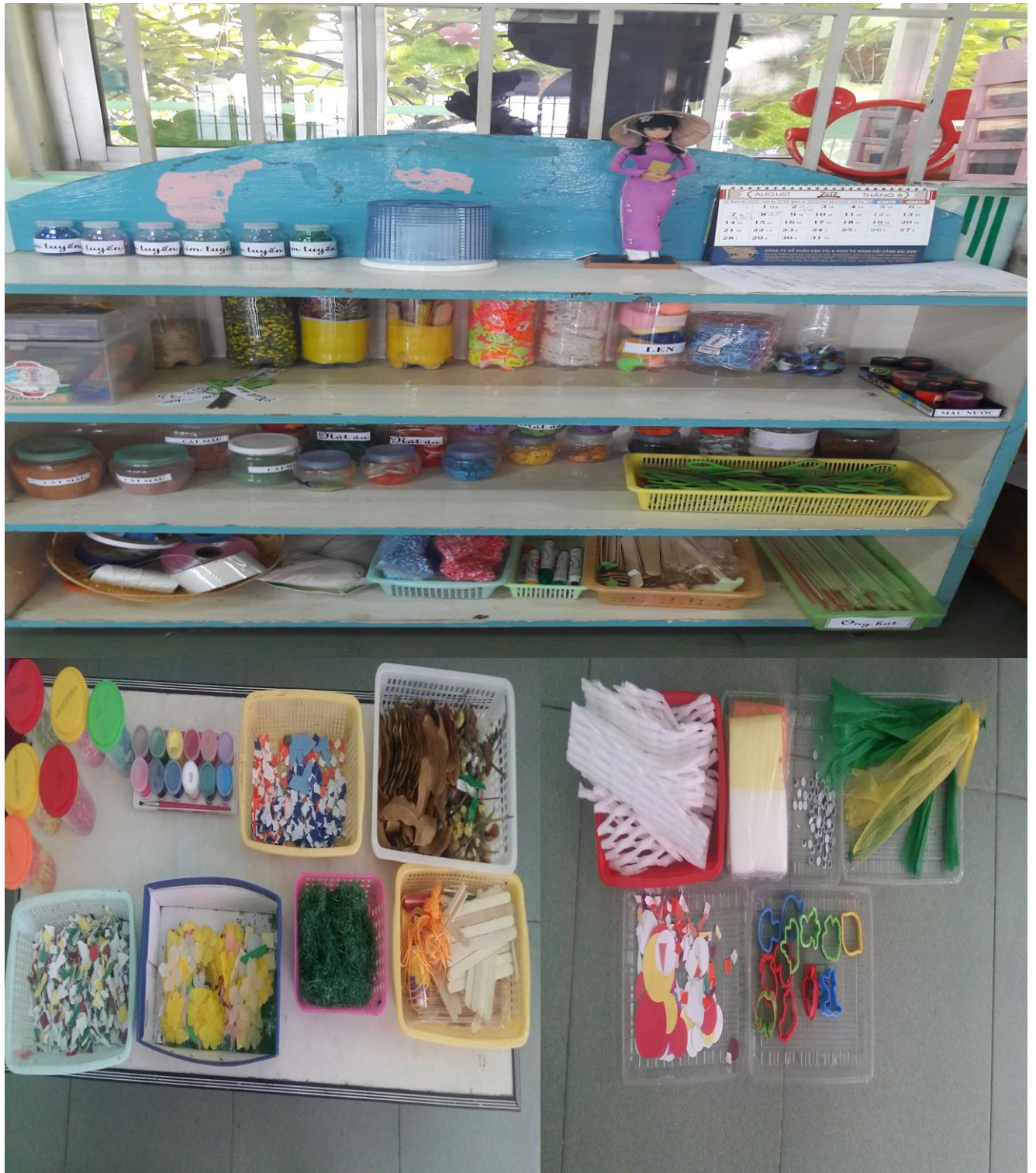
Ngày 30 tháng 01 năm 2024

Người viết

Trần Thị Ngọc Diệp

PHỤ LỤC HÌNH ẢNH MINH HOẠ

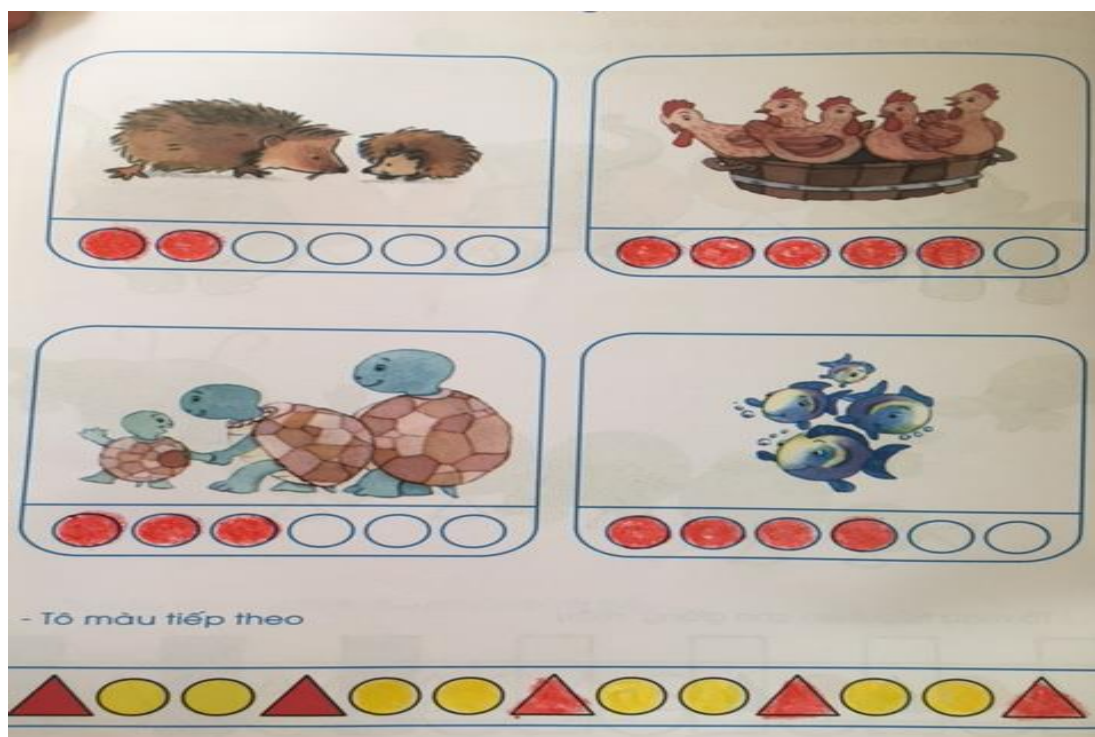
Hình 1: Sơ đồ nguyên vật liệu hoạt động tạo hình

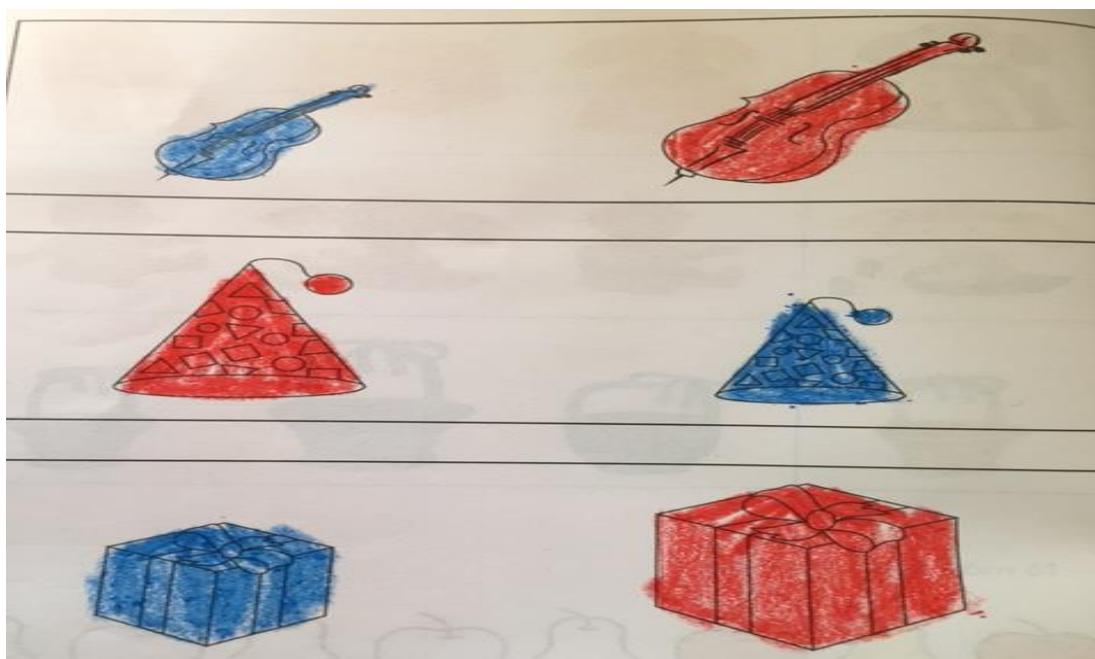
Hình 2: Trẻ thực hiện kỹ năng tạo hình trong hoạt động khác.

Trẻ thực hiện kỹ năng tạo hình trong làm quen với toán.

Bé hãy tô màu số hình tròn ở dưới bằng số con vật.

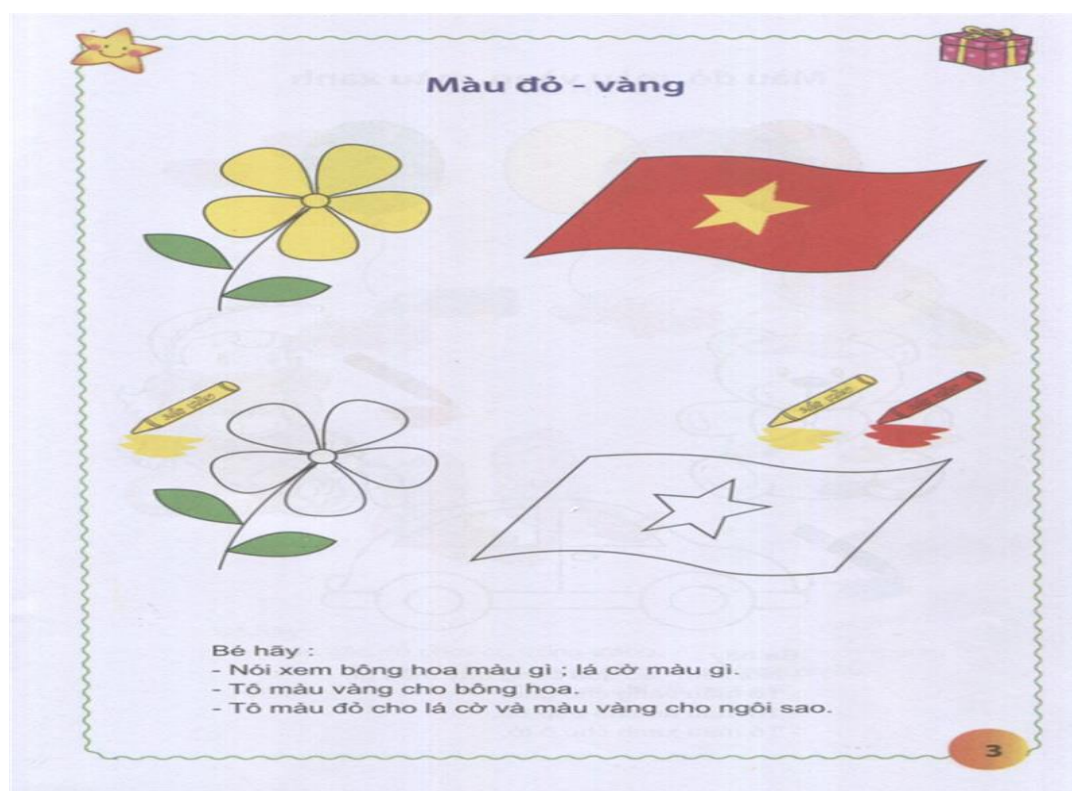

Bé hãy tô vật to màu đỏ, vật nhỏ màu xanh dương.

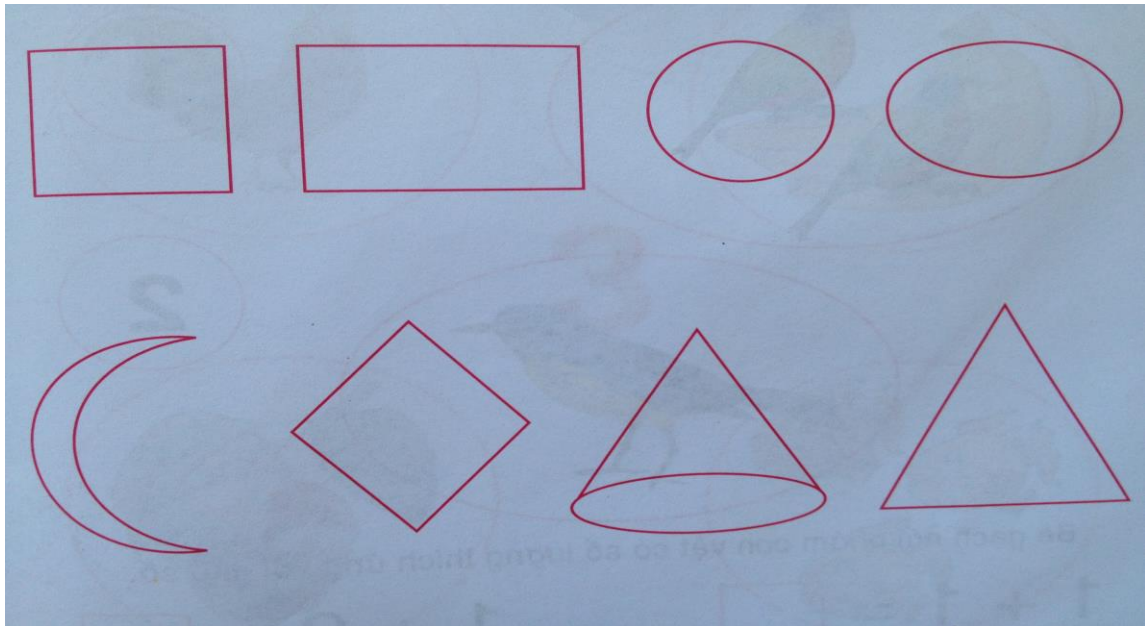

Bé hãy tô màu đỏ cho con chó chạy phía trước bé gái
Màu xanh dương cho con mèo chạy phía sau bé gái.

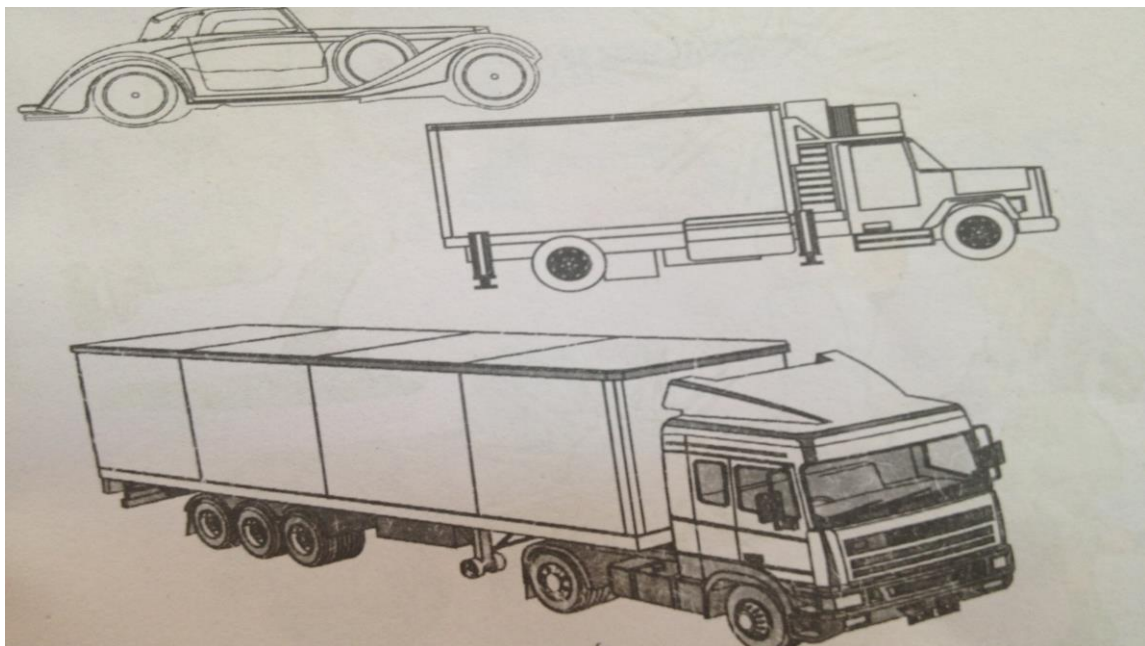

Bé tô màu vàng cho bông hoa và tô màu đỏ cho lá cờ và màu vàng cho ngôi sao

Bé tô màu đỏ hình tròn, màu vàng hình tam giác, màu xanh lá hình chữ nhật, màu xanh dương hình vuông.

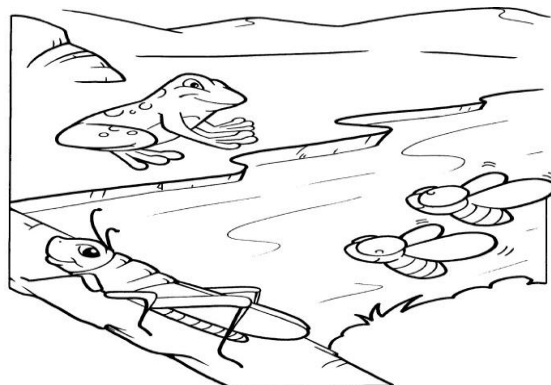
Tô màu vàng xe ngắn nhất, màu xanh xe dài hơn, màu đỏ xe dài nhất.

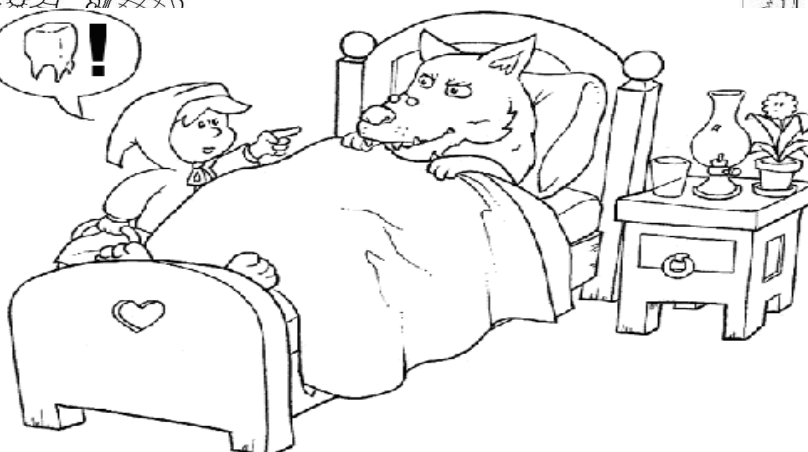
Trẻ thực hiện kỹ năng tạo hình trong làm quen tác phẩm văn học.

Ví dụ: Trong truyện “Ba người bạn”

Bé hãy tô màu nhân vật bé yêu thích: Chim - Cáo cáo - Ếch.

Tô màu nhân vật trong câu chuyện “Cô bé quàng khăn đỏ”

Hình 3: Bé hoạt động tạo hình trong hoạt động vui chơi và hoạt động ngoài trời.

